

Ἡ Ἐμπόσια μας
πρὸς Κ. Α. Κύρου

534

KY

7.387

2/10/50

1950

554

K4

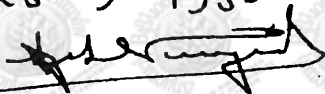
7387

Η ΣΗΜΑΙΑ ΜΑΣ

Στη Δημοτική Βιβλιοθήκη Πατρών

28-9-1950

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Η ΣΗΜΑΙΑ ΜΑΣ

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΠΑΤΡΩΝ

ΥΠΟΥΡΓ. Κ. Α. ΚΥΡΟΥ

ΚΑΘΕ λαός τιμᾷ τὰ ἔθνικά του σύμβολα, ἀλλ' ὅ,τι εἶναι, γιὰ τὸν "Ἕλληνα, ἡ σημαία του δὲν εἶναι γιὰ κανένα ἄλλον... Λέγεται, ὅτι ἡ πρώτη Κυανόλευκος ὀφείλεται στὸν Παπαφλέσσα, τὸν πρωτεργάτη τῆς Ἐπαναστάσεως: "Ἐκοψε βιαστικὰ ἓνα κομμάτι, ἀπὸ τὸ βαθυκύανο ἀντερὶ του καὶ εἶπε στὸ πρωτοπαλλήκαρό του, τὸν λεοντόκαρδο Κεφάλα, νὰ σχίσῃ καὶ αὐτὸς δυὸ λόξεις ἀπὸ τὴν ἄσπρη φουστανέλλα του· κι' ἔτσι ἀπλώθηκε, στὸ ράσο τοῦ παπᾶ, ὁ κατάσπρος σταυρὸς τοῦ Γένους.

Εἶναι ὠραῖος ὁ συμβολισμὸς αὐτὸς τῶν δύο στηριγμάτων τοῦ Ἄγωνος: τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ἀξεντιᾶς. Ἄλλὰ δὲν εἶναι, βέβαια, ὁ μόνος. Ἄφ' ὅτου ἡ Συνέλευσις τῆς Ἐπιδαύρου ἐδέχθη, ὡς ἔθνικὴν σημαία, τὴν κυανόλευκὴ τοῦ Παπαφλέσσα, ἔχει ἐρμηνευθῆ, πολὺ συχνά, τὸ νόημα τῶν δύο τῆς χρωμάτων. "Ἄλλοι ἐπέμεναν, πῶς συμβολίζει:

τὴν φουστανέλλα τοῦ πεζοῦ,
τὴν βράκα τοῦ νησιώτη...

καὶ ἄλλοι, ὅτι τὸ ἄσπρο τοῦ Σταυροῦ εἶναι «τὸ χρῶμα τοῦ ἀσπίλου κρίνου, μὲ τὸν ὁποῖον ὁ Ἄρχάγγελος εὐαγ-

Ἡ Σημαία μας

γελιζεται τὴν λύτρωσι καὶ τὴν ἀνάστασι τῆς Ἀνθρωπό-
τητος, τὴν ἴδιαν ἀκριβῶς ἡμέρα, ποὺ ἐγινε καὶ τῆς Ἑλλά-
δος ἡ ἀνάστασις».

Ἡ ἄλλὰ ἐκεῖνο ποὺ χαρακτηρίζει τὴν σημαία μας καί,
ἀσφαλῶς, τὴν ξεχωρίζει πάντοτε, ἀνάμεσα στῆς τόσες
ἄλλες, εἶναι ὅτι, μὲ τὰ χρώματά της, θυμίζει ἀμέσως τὴν
Ἑλλάδα! Εἶναι ὠραία, σὰν καὶ τὴν Πατρίδα μας: Ἐχει
τὸ χρῶμα τοῦ ἀφρισμένου κύματος, ποὺ ξεψυχᾷ στ' ἀκρο-
γιαλῖα μας καὶ τὸ γαλάζιο χρῶμα τ' οὐρανοῦ, μὲ τὰ κα-
τάλευκά του σύννεφα. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ ξενητεμένος, ὅταν
τὴν ἀντικρῶσθαι σ' ἄλλες χώρες, αἰσθάνεται διπλὸ τὸ ρῖ-
γος: Τὸν συγκινεῖ τὸ ἔμβλημα τοῦ ἔθνους του, ἀλλὰ θυ-
μᾶται καὶ τὰ χρώματα τοῦ τόπου του!... Κι' ἂν, κάποτε,
σ' ἀνήλια πελάγη, πεθάνῃ ὁ ναύτης καὶ σκεπάσῃ τὸν νεκρό
του ἡ γαλανόλευκη αὐτὴ σημαία, θαρρεῖς ὅτι ἡ Ἑλλάς
τὸν ἀγκαλιάζει, καθὼς βυθίζονται μαζὴ στὸ κύμα...

Ἔτσι ἐξηγεῖται ὁ σεβασμὸς κι' ἡ ὑπερηφάνεια, ποὺ
αἰσθανόμεσθε ἀπὸ μικρὰ παιδιὰ, ὅταν περνᾷ ἡ σημαία
τῆς Φρουρᾶς ἢ ὅταν βγάζομε, ἐξ ἐνστίκτου, τὸ καπέλλο
μας, τὴν ὥρα τῆς ὑποστολῆς της: σὰν ν' ἀντικρῶζομε τὴν
ἴδια τὴν Ἑλλάδα, τὴν ὠραιότερη πατρίδα ποὺ ὑπάρχει!
Καὶ εἶναι σὰν νὰ βλέπωμε, ἀκόμη, ὀλόκληρη τὴν ἱστορία
της, τὴν δόξα της καὶ τὰ μαρτύριά της... — ὅ,τι ἀποτελεῖ,
γιὰ κάθε ἄνθρωπον, τὴν αὐτὴ ἔννοια τῆς Πατρίδος. Γιατὶ
Ἑλλάς δὲν εἶναι, ἀπλῶς, ἡ ἕκτασις, ποὺ κατοικεῖται
ἀπὸ ἡμᾶς κι' ἡμᾶς, μὲ τὰ συμφέροντα ἢ τῆς στραβῆς ἰδέας
μας· εἶναι ἡ ἔννοια, ποὺ ἔχουν δημιουργήσει, μέσα στὸ
πέρασμα τόσων αἰώνων, ὅλοι οἱ μεγάλοι νομοθέται μας,
οἱ ποιηταί, οἱ καλλιτέχναι, οἱ φιλόσοφοι, καθὼς καὶ ὅσοι
ἔχυσαν τὸ αἷμα τους κι' ἐθουσιάσθησαν γιὰ τὴν Πατρίδα...
Ὅλα αὐτὰ τὰ συμβολίζει ἡ σημαία μας. Καί, ἐπὶ πλεόν,
συμβολίζει τοὺς ἀγῶνες, τὰ ὄνειρα καὶ τῆς ἐλπίδες τῶν

Ἡ Σημαία μας

οκλάβων τῆς Τουρκοκρατίας καὶ τῶν ἡρώων τοῦ Μεσολογίου καὶ τῶν θαλασσομάχων τοῦ Κανάρη καὶ ὄσων προσεπάθησαν, μετέπειτα, ν' ἀποδειχθοῦν ἀντάξιοι ἐκείνων. Ἐῖναι ἡ σημαία στὴν ὁποῖαν πάντοτε, καθὼς σημαίνει ἡ ὠρα τῆς θυσίας, στρέφουν τὰ μάτια τους οἱ ναυτικοί μας — αὐτὴ ποὺ ἐκυμάτιζε ὑπερήφανα, ὅταν, μὲ τὴν φωνὴ «Ζήτω ἡ Ἑλλάς!», κατεποντίζοντο, μαζῆ μὲ τὰ καράβια τους, οἱ ἥρωες τῆς «Βασιλίσσης Ὀλγας», τῆς «Ὑδρας», τῶν «Ψαρῶν» καὶ τοῦ «Κατσώνη»...

ΠΟΣΕΣ στιγμὲς μεγάλες δὲν ἐγνώρισε ἡ γαλανόλευκη αὐτὴ σημαία... Τὸν Φεβρουάριο τοῦ '97, τὴν ὕψωσαν οἱ Κρητικοὶ στὸ Ἀκρωτήρι, ὅπου ἐστρατοπέδευαν μετὰ τὴν Ἐπανάστασι. Ὁ ἠνωμένος στόλος τῶν Δυνάμεων, ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Κανεβάρο, ἔβαλλε τότε κατὰ τῆς σημαίας. Δυὸ - τρεῖς φορές, τὴν βρῆκαν ἡ ὀβίδες καὶ ἐπροκάλεσαν καὶ ἀρκετὲς ἀπώλειες· κι' ὅμως οἱ Κρητικοί, κάθε φορά, ἔστηναν πάλι τὴν σημαία τους, ὡς ποῦ, στὸ τέλος, ἓνα παλληκάρι ἐστάθηκε καὶ τὴν ἐκράτησε ψηλά, σὰν νᾶταν ζωντανὸ κοντάρι. «Ὀλη ἡ Ἑλλάς ἐρρίγησε γι' αὐτό. Κι' ἔγραφε, τότε, ὁ Ποιητῆς:

Σημαιοφόρε ἀτρόμητε, μὲ τὴν σημαία στὸ χέρι
Ψυχομαχᾶς, ἀφίνοντας πόνου κραυγὴν στερνῆ·
Τὴν παίρνει ὁ ἀγέρας στὰ φτερά, βαρεῖα γιὰ νὰ τὴν φέρῃ
«Ἔως τῆς γῆς τὰ πέρατα — κατὰρα νὰ γενῆ!...»

Ὁ πόλεμος ποὺ ἐξερράγη, ἔπειτα, ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἀγανακτήσεως αὐτῆς, εἶχε κακὴν γιὰ τὴν Ἑλλάδα ἐκβασί, λόγῳ ἐλλείψεως ὀπλισμοῦ καὶ σφαλερᾶς διαχειρίσεως· ἀλλὰ καὶ τότε ἀκόμη, ἡ σημαία μας ἐκάλυψε, μὲ τῆς

Ἡ Σημαία μας

πτυχές της, τὴν ἀνοικτὴ πληγὴ τῆς ἐθνικῆς ὀδύνης. Μόλις ἀνέλαβε τὴν ἀρχηγία τοῦ Στόλου, μετὰ τὴν ταπεινωτικὴν ἀνακωχὴν, ὁ ὑποναύαρχος Μιλτιάδης Κανάρης (γιὸς τοῦ μεγάλου Ψαριανοῦ), διέταξε νὰ ὑψωθῇ ἡ Σημαία καὶ νὰ παιχθῇ συγχρόνως καὶ ὁ ὕμνος της... Οἱ ὀλιγόψυχοι κι' ἀπελπισμένοι ἀπόρησαν : Ποτέ, ἀφ' ὅτου ἄρχισεν ὁ Πόλεμος, δὲν εἶχεν ὑψωθῇ ἡ σημαία, δὲν εἶχεν ἀντηχήσει μουσικὴ καὶ τώρα, μετὰ τόσες ἡττες, μετὰ τὰ Φάρσαλα καὶ τὴν Ταράτσα, νὰ ἀκουσθῇ ὁ ὕμνος τῆς σημαίας, σὸ κατὰ φύγιον τῆς Ἁγίας - Μαρίας ; . . .

Τὰ ἄκουσεν αὐτὰ ὁ ναύαρχος· κι' ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ ἀστραψέν ἡ φλόγα, ποῦ εἶχε ἀστράψει καὶ στὰ μάτια τοῦ πατέρα του, ὅταν τοῦ ἔλεγαν γιὰ τὰ κανόνια τῆς Ἀρμάδας :

— Καὶ τί μᾶς φταίει— εἶπεν — ἡ Σημαία μας ; . . . Αὐτὴ θὰ μείνῃ αἰώνια ἀμόλυντη . . . — γιὰ νὰ καρφώνουμε τὰ μάτια μας ἐπάνω της καὶ νὰ θυμώμαστε τί τῆς χρωστάμε ! . . . Ἄν ταπεινώθηκαν τὰ χέρια ποῦ τὴν κράτησαν, θὰ τὴν κρατήσουν, αὔριο, ἄλλα ἀξιώτερα ! . . .

Κι' ἔτσι, τὴν ἄλλῃ μέρα τὸ πρωτὶ, ὁ ναύαρχος μὲ τὸ ἐπιτελεῖο του καὶ μὲ τοὺς ἄνδρας τοῦ πληρώματος, εἶχαν παραταχθῆ, σὰν ἄλλοτε, ἐπὶ τοῦ καταστρώματος. Τὰ παλαιὰ κελεύσματα ἀντήχησαν :

— Εἰς ἔπαρσιν σημαίας ! . . . Προσοχή ! . . . Αἶρε !

Ἡ γαλανόλευκὴ ἀνέβαινε σιγὰ-σιγὰ κι' ἐνῶ ἡ φρουρὰ ἐπαρουσίαζε ὄπλα, ὁ ναύαρχος μὲ τὸ κεφάλι ξέσκεπο, σὰν νὰ ἐπροσκυνοῦσε τ' Ἀχραντὰ Μυστήρια, παρηκολούθει τὴν ἀνύψωσίν της. Γύρω του, ἀξιωματικοὶ καὶ ναῦται, εἶχαν τὰ μάτια δακρυσμένα· καὶ ὄλοι τους, ἐκείνη τὴν στιγμή, ἔδιναν στὴν Σημαία μιὰ ὑπόσχευιν : Νὰ τὴν τιμῆσουν, σὸ ἐξῆς, ὅπως τῆς ἔπρεπε ! . . .

Δώδεκα χρόνια ἐπέρασαν, κατόπιν. Κι' ἓνα πρωτὶ,

Ἡ Σημαία μας

στην ἑπαλι Φιρκᾶ, ἐπάνω ἀπ' τὸν λιμένα τῶν Χανίων, ὑψώθη πάλι ἡ Ἑλληνικὴ σημαία. Οἱ Τοῦρκοι κι' ἡ Προστατίδες Δυνάμεις ἠξίωσαν νὰ κατεβῆ ἀμέσως· ἀλλὰ οἱ Κρητικοὶ δὲν τὸ ἐδέχοντο. Ὡς ὅτου, τὸ πρωτὶ τῆς 5 Αὐγούστου τοῦ 1909, ἀγήματα τῶν πέντε «Προστατιδίων» ἀπεβιάσθησαν ἀπὸ τὰ σκάφη τους καί, ὠπλισμένα μὲ πελέκεις ναυτικούς, ἔκοψαν τὸ κοντάρι τῆς σημαίας. Τὴν ἴδια τὴν σημαία, ὅμως, τὴν εἶχε παραλάβει διπλωμένη, καθὼς ἀπεβιάζοντο οἱ ξένοι, ὁ Ἕλληγ ὑπολοχαγὸς Γαρδέλης, γιὰ νὰ τὴν παραδώσῃ στοὺς δικούς μας. Κι' ὅπως περνοῦσε ἀπὸ τὸ ἔρημο λιμάνι — γιὰτὶ ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως εἶχαν κλεισθῆ μέσα στὰ σπίτια τους καί εἶχαν κλείσει ἐρμητικῶς καὶ τὰ παράθυρα, εἰς ἔνδειξιν διαμαρτυρίας — τὸν ἐσταμάτησεν ὁ Σύμβουλος τῶν Ἐξωτερικῶν, πού εἶχε διανυκτερεύσει ἀκοίμητος, σὲ κάποιον σπίτι, ἐπάνω στὸ λιμάνι :

— Κύριε ὑπολοχαγέ ! . . . », τὸν παρεκάλεσε. « Νὰ τὴν φυλάξετε καλὰ, τὴν σημαία μας. Ἐμεῖς δὲν πρόκειται νὰ τὴν ξεχάσουμε ! ...

Ὁ ὑπουργός, πού ἐμιλοῦσεν ἔτσι, ἐλέγετο Ἐλευθέριος Βενιζέλος. Καὶ τὸ ἐπεισόδιο τῆς σημαίας τοῦ Φιρκᾶ δὲν ἔμεινε χωρὶς συνέχεια. Τόσον ἐτάραξε τοὺς ἄλλους Ἕλληνας — ἰδίως τοὺς στρατιωτικούς μας, πού ἔφεραν βαρέως τὴν πολιτικὴ τῆς λεγομένης, τότε, ἀψόγου στάσεως — ὥστε ἀπετέλεσε, χωρὶς ἀμφιβολίαν, τὸ ἔναυσμα τῆς ἀναιμάκτου Ἐπαναστάσεως καὶ τῆς ἀναγεννήσεως τοῦ ἔθνους. Προτοῦ περάσουν 10 ἡμέρες, ἐξερρηγνύετο τὸ Κίνημα τοῦ Αὐγούστου. Καὶ ὁ Γεώργιος Σουρῆς τὸ ἐχαιρέτιζε, μὲ 4 ὥραλους στίχους, πού ἐρμηνεύουν τὴν ψυχολογία τοῦ λαοῦ:

Χαιρετίστε τὴν σημαία, πού μιά μέρα στὸν Φιρκᾶ
Τὴν κατέβασαν Προστάται μὲ πελέκια ναυτικά·
Κι' ἂν δὲν φαίνεται στὴν ἄκρη γκρεμισμένων κονταριῶν,
Ὅμως, τώρα, κυματίζει σὲ ψυχῆς παλληκαριῶν ! . . .

Ἡ Σημαία μας

Πραγματικῶς δέ, πρὶν περάσουν 3 χρόνια, ὁ Βενιζέλος ἐτήροῦσε τὴν ὑπόσχεσί του. Ἐκείνη ἡ σημαία τοῦ Φιρκᾶ, ὑψώνετο σ' ὅλη τὴν Κρήτη... — καὶ στὸ Μπιζάνι, στὴν Μακεδονία, στὴν Θράκη· κι' ἀργότερα, ἀκόμη πῶς μακρῦρά, ἕως τὴν Πόλη, ποὺ κατέλαβαν οἱ Σύμμαχοι!..

Εἶχε θριαμβεύσει, ἐν τῷ μεταξύ, ἡ Κυανόλευκος καὶ στὸ Αἰγαῖον μὲ τὸν Κουντουριώτη, ποὺ ἐδικαίωσε τὰ λόγια τοῦ Κανάρη. Τὴν ὥρα, ποὺ ὁ στόλος τοῦ Αἰγαίου ἀντιμετώπιζε τὴν Τούρκικὴν ἀρμάδα, κατὰ τὴν ναυμαχία τῆς Ἑλλης κι' ἐδέχετο τὰ ἐχθρικά πυρά, ὁ Ναύαρχος διέταξεν ἀτάραχος:

— Νὰ ὑψωθῆ ἡ μεταξωτὴ σημαία!

Καί, εἰς τὴν θέσι τῆς μικρῆς σημαίας, ποὺ ἐκυμάτιζε στὸ κέρασ τοῦ πρυμναίου, ὑψοῦται μία ἄλλη, τεραστιά — ἡ εἰδικὴ γιὰ τῆς μεγάλης τελετῆς. Τὸ θέαμά της ἠλεκτρίζει τὰ πληρώματα, καθὼς διακρίνεται ἀπὸ τὰ ἄλλα σκάφη καὶ χαλυβδώνει ὄλων τῆς ψυχῆς, ἕως τὴν ὥρα τῆς μεγάλης νίκης...

Γιατί, παντοῦ, στῆς δυσκολώτερες στιγμῆς, δίνει ἡ Σημαία νέο θάρρος καὶ σώζει ὅσους τὴν πιστεύουν. Στὰ 1921, κατὰ τὴν σύμπτυξι τοῦ Σαγγαρίου, ἓνα ἱστορικὸ μας σύνταγμα, ποὺ ἔπρεπε, πάσῃ θυσίᾳ, νὰ κρατηθῆ στὸ προγεφύρωμά του, ἐδέχθη, ἀπὸ τὸ ἠλιοβασίλεμα ὡς τὰ χαράματα τῆς ἐπομένης, ἕνδεκα ἐπιθέσεις τοῦ ἐχθροῦ — ἑξαπλασίου, ἂν ὄχι καὶ ὀκταπλασίου. Ἀπὸ τοὺς βαθμοφόρους τοῦ συντάγματος πέντ' ἕξη μόνον ἐπιζήσαν· ἀλλ' εὐτυχῶς ὁ ἀρχαιότερός τους, ποὺ ἀνέλαβε καὶ τὴν διοίκησι — Κοντώσης, ἦταν τ' ὄνομά του — ἐσκέφθηκε ἐγκαίρως τὴν Σημαία. Τὴν ἐξεδίπλωσε, στὸ σεληνόφωσ· διέταξε τοὺς λίγους μουσικοὺς νὰ παίζουσαν συνεχῶς τὸν ὕμνον της καί, ὄχι μόνον ἐκρατήθηκε στῆς θέσεις του, ἀλλ' ἔκανε καὶ μίαν ἀντεπίθεσι, ποὺ ἀπησχόλησε ἀρκετὰ τοὺς Τούρκους

Ἡ Σημαία μας

κι' ἐπέτρεψεν εἰς τὴν Ἐνάτη Μεραρχία, νὰ διαβῆ ἐν ἀσφαλείᾳ τὸν Σαγγάριον.

Ἐπίσης καὶ ἀργότερα ἀκόμη, ὅταν ἐπῆλθε ὁ ἀπαίσιος Αὐγούστος τοῦ 1922 καὶ ὁ Στρατός μας διελύετο κατὰ κόπος, ἀφήνοντας τὸ μέτωπο νὰ καταρρεύσῃ, ὑπῆρξαν ψυχωμένοι Ἕλληνες, πού ἔσωσαν, μαζῆ μὲ τὴν Σημαία καὶ τὴν ζωὴ χιλιάδων στρατιωτῶν: Τὴν ὥρα, πού τὸ 3ο εὐζωνικό, διέρρει πρὸς τὸ Τουμιλοῦ - Μπουνάρ, ὁ λοχαγὸς Βασιλείος Ρήγας, πού ἐξετέλει χρέη ὑπασπιστοῦ, ἄρπαξε τὴν σημαία ἐφιππος καὶ τὴν ἐσήκωσε ψηλά :

— Ποῦ πᾶτε, βρὲ παιδιά !..», ἐφώνησε. «Ἔτσι θ' ἀφήσετε καὶ τὴν σημαία μας ;... Ὅσοι δὲν ξέχασαν πὼς εἶναι Ἕλληνες, ἄς ἔρθουν, νὰ τὴν ὑπερασπισθοῦμε!...

Στὸ θέαμα αὐτὸ τῆς Γαλανόλευκης — σὰν νᾶβλεπαν τὴν μακρυνὴ Πατρίδα... — οἱ καταπονημένοι εὐζωνοὶ, πού δὲν ἐστέκοντο σχεδὸν στὰ πόδια τους, συνήλθαν ἀπὸ τὸ κατάντημά τους. Τουλάχιστον 300 ἄνδρες, μὲ ὅσους βαθμοφόρους διεσώζοντο, συνεκεντρώθησαν ὑλόγυρά της. Καί, μετὰ μίαν πυρετώδη ἀνασύνταξιν, ἐστάθησαν σ' ἓνα σημεῖον, ὅπου, ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Ρήγα, ἐπρόβαλαν κάποιαν ἀντίστασι, πού ἔσωσε ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσία μίαν μεγάλη φάλαγγα στρατοῦ — ἄνω τῶν 6 χιλιάδων !...

Αὐτὰ τὰ θαύματα ἐπιτελεῖ ἡ Σημαία — παλλάδιον καὶ σωτηρία τοῦ στρατιώτου. Γι' αὐτὸ κι' ἡ ἐγκατάλειψις της ἔθεωρήθη, πάντα, ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας, σὰν ἓνα ἔγκλημα καθοσιώσεως, χειρότερο ἀπὸ κάθε προδοσίαν. Ὅταν, στὰ 1886, τὸ τάγμα πού εὐρίσκετο στὴν Κούτρα, αἰχμαλωτίσθη ἀπὸ τοὺς Τούρκους καὶ ἡ σημαία του διεπομπεῦθη ἐλευεῖνά, ὑπῆρξε τέτοια ἡ πανελλήνια ἀγανάκτησις, γιὰ τὴν ντροπὴ πού τῆς προσέγγινεν ἀδίκως, ὥστε κι' ὁ γυιὸς τοῦ λοχαγοῦ ἐκείνου, πού εἶχε γελασθῆ ἀπὸ τοὺς Τούρκους

Ἡ Σημαία μας

κι' ἔγινεν ἀφορμὴ τῆς παραδόσεως, ἄλλαξε τὸ ἐπίθετό του !...

Ἀκόμη κι' ἡ σημαία τοῦ σπιτιοῦ μας, ὅταν παληώνη μὲ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου καὶ σχίζεται ἢ ξεθωριάζει, πρέπει νὰ καίγεται μὲ κάποια εὐλάβεια -καὶ ὄχι νὰ πετάγεται παράμερα ἢ νὰ ξεπέφτῃ σὲ ἀνάξια χέρια. Αὐτὸ ἰσχύει, ἀκόμη περισσότερο, γιὰ τῆς σημαῖες τῶν στρατιωτικῶν μονάδων... Ὅταν, κατὰ τὰ μέσα Ἀπριλίου τοῦ 1941, ἔληγε πιά ὁ ἐπικὸς ἀγὼν, στὰ ὄχυρά τῆς μεθορίου μας, οἱ ἐπιζῶντες τοῦ 26ου Συντάγματος κατέβαιναν ἀπὸ τὸ Λίσσε πρὸς τῆς Σέρρες. Κι' ἐκεῖ κοντά, στὰ πρόθυρα τῆς πόλεως, καθὼς προσήγγιζαν ἡ στρατιᾶς τοῦ Ἄξονος, ὁ διοικητὴς κι' οἱ βαθμοφόροι τοῦ συντάγματος, μαζῆ μὲ τὸν ἀρχιμανδρίτην, παρέταξαν ὅλους τοὺς ἄνδρας καὶ ἀναψαν μιὰ ζωηρὴ φωτιά, ὅπου καὶ ἔκαψαν τὴν δοξασμένη τους σημαία. Ἦταν ἡ ἴδια ἱστορικὴ σημαία, ποὺ εἶχε ξεδιπλώσει, πρὸ ἔτων, ὁ ἀλησμόνητος ἐκεῖνος Καλιαγκάκης, ὅταν διέσπασε τὴν κύκλωσι τῶν Τούρκων, πρὶν πέσῃ στὸ Ἄλῃ-Βεράν. Τώρα ἐκαίγето κι' αὐτή, σιγά-σιγά, ἐνῶ τὸ σύνταγμα, σὲ στάσιν προσοχῆς, τὴν ἔβλεπε μὲ βουρκωμένα μάτια. Κι' ἔπειτα, ὄψωσε ὁ παπᾶς τὸ Εὐαγγέλιο κι' ἔδωσαν ὅλοι, ἀπὸ κοινοῦ, τὸν ὄρκον, ποὺ ὑπηγόρευε ὁ διοικητὴς: Ποτὲ νὰ μὴ ξεχάσουν τὴν σημαία τους, ἀλλὰ νὰ κάνουν καὶ αὐτοὶ τὸ κατὰ δύναμιν, γιὰ νὰ νικήσῃ στὸν ἀγῶνα ἡ Ἑλλάς καὶ ν' ἀνακτήσῃ τὴν ἐλευθερίαν της!..

Ἐπίσης καὶ ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος, ὅταν, τὰ ξημερῶματα τῆς 20ῆς Μαΐου, ἐχρειάσθηκε νὰ φύγῃ βιαστικά ἀπὸ τὴν ἑπαυλὶ τοῦ ὀπλαρχηγοῦ Βολάνη—στὰ Περιβόλια, ἔξω ἀπ' τὰ Χανιά—ὅπου ὀλίγον ἔλειψε νὰ κυκλωθῇ, ἀπὸ τὰ σμήνη τῶν ἀλεξιπτωτιστῶν, ποὺ ἔπεφταν τριγύρω σὰν ἀκρίδες, ἐστάθηκε στὴν πόρτα τῆς ἐπαύλεως...

—Ἐλάτε γρήγορα, Μεγαλειότατε!..», τοῦ εἶπαν ὁ

Ἡ Σημαία μας

ὀπασπιστής του κι' ὁ Ἄγγλος ἀξιωματικός, πού τὸν συνώδευε. «Δὲν πρέπει οὔτε λεπτό νὰ χάνωμε!..

— Καί τὴν σημαία; ..», εἶπε ὁ Βασιλεὺς. «Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ τὴν ἀφήσωμε; ...

Καί, μὲ τὸ αὐστηρό του βλέμμα, τοὺς ἔδειξε τὸ ἀκρινὸ μπαλκόνι, ὅπου ἐκυμάτιζε μίᾳ μικρῇ σημαία — μίᾳ κυανόλευκος, μὲ στέμμα καὶ διάσημα.

— Πολὺ καλὰ!», τοῦ εἶπε, τότε, κάποιος. «Πηγαίνετε εἰσεῖς, Μεγαλειότατε κι' ἐγὼ θὰ σᾶς τὴν φέρω, ἔπειτα ...

— Ὅχι, δὲν πάω πουθενά! Πρῶτα ἀπ' ὅλα, τὴν σημαία! ...

Κι' ἔμεινε, ἀκλόνητος στὴν θέσι του — παρ' ὅλον ὅτι κάθε δευτερόλεπτο ἐπέτεινε τὸν κίνδυνον, ἀφάνταστα — ὡς πού τοῦ ἔφεραν καὶ τὴν σημαία ἐκείνη καὶ τὴν ἐδίπλωσεν ἐπιμελῶς μέσ' στὸν μανδύα του ...

Μ' αὐτὸ τὸ πνεῦμα, ὁ Βασιλεὺς τοῦ «Ὅχι!» ἐξηκολούθησε στὰ ξένα τὸν ἀγῶνα, γιὰ ὅτι συμβολίζει ἡ Σημαία μας. Κι' ἔτσι, δὲν ἄργησε νὰ ἔρθῃ ἡ ὥρα, πού ἐτιμήθη καὶ αὐτή, ὅπως τῆς ἔπρεπε: Προτοῦ, σχεδόν, περᾶσουν δύο χρόνια, ἀφ' ὅτου κατελήφθη ἡ Ἑλλάς, οἱ Σύμμαχοι ἀπεβιβάζοντο στὴν Σικελία. Καί, πρῶτος - πρῶτος, ὁ δικός μας ὁ «Κανάρης», χωρὶς νὰ σκοτισθῇ γιὰ τὰ πυράτων ἐχθρικών πυροβολειῶν, ἐμπῆκε στὸν λιμένα τῆς Αὐγούστιας, ὅπου καὶ ἀπεβίβασε ἕνα ἄγημα. Ἡ Γαλανόλευκη ἐκυμάτιζεν ἀπτόητη, ἐπάνω στὸ κατάρτι τοῦ «Κανάρη», ὅπως ἐπίσης ἐκυμάτιζεν, ἀργότερα, εἰς τὰ κατάρτια τοῦ «Κριεζῆ» καὶ τοῦ «Τομπάζη», πού εἶχαν τὴν τιμὴ νὰ συμμετάσχουν στὸ μεγαλεῖτερο πολεμικὸ κατόρθωμα: τὴν νικηφόρο ἀπόβασιν τῆς Νορμανδίας! ... Ἄλλ' ἴσως ἡ ὠραιότερα ἱκανοποίησις νὰ τῆς ἐπεφυλάσσετε ἕνα πρωῒνὸ τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ '43, ὅταν ὁ στόλος τῆς «Μεγάλης Ἰταλίας» προσήλθε στὰς ἀκτὰς τῆς Μπόν, μὲ τὴν κατά-

Ἡ Σημαία μας

μαυρη σημαία τῆς παραδόσεως, γιὰ νὰ ὑποταγῇ στοὺς νικητὰς. Ἐκτὸς τῶν Ἀγγλικῶν πολεμικῶν, ὁ μόνος σύμμαχος ποὺ ἐκλήθη νὰ μετάσχη, εἰς τὴν ταπεινώσιν αὐτῆ τῶν Ἰταλῶν, ἦταν ἡ θρυλικὴ «Βασίλισσα Ὀλγα»· κι' ὅπως περνοῦσε πρὸ τοῦ στόλου τῶν ἐχθρῶν μας, ἐδέχθη πρώτη τὸν χαιρετισμὸ τῶν ἠττημένων! Τὰ τρία τεράστια Ἰταλικά πολεμικά: «Βιττόριο Βένετο», «Ἰμπέρο» καὶ «Λιττόριο», ὕψωσαν πρῶτα τὴν Ἑλληνικὴν σημαία. Οἱ σαλπικταὶ σαλπίζουν προσοχὴ· κι' ἐπάνω· στὸ κατὰστρωμα τῶν Ἰταλῶν, χιλιάδες ἄνδρες παρατεταγμένοι, στέκονται «ἐν ἀκινήσει» καὶ χαιρετοῦν τὴν Γαλανόλευκὴν μας, ποὺ λές ὅτι πετάει ἀπ' τὴν χαρὰ τῆς, ἐπάνω στὸ πρυμναῖο κατάρτι τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀντιτορπιλλικοῦ. Ἐκείνη τὴν στιγμή, ἀπὸ τὸ «Γουώρσπαϊτ», τὴν ναυαρχίδα τοῦ ναυάρχου Κάννινγκαμ, φθάνει ἓνα σῆμα ἐνθουσιῶδες: «Ὁ Ναύαρχος πρὸς τὴν «Βασίλισσα Ὀλγα»: Ζήτω ἡ Ἑλλάς!»... Καί, μετὰ 5 ἢ 6 ἡμέρες, ὅταν τὰ Ἰταλικά πολεμικά προσέρχονται αἰχμάλωτα στὴν Ἀλεξάνδρεια, ὑπὸ τὴν συνοδεία τῶν Συμμάχων, ὁ ἀσύρματός τοῦ ἀρχιναυάρχου διαβιβάζει ἄλλο ἓνα σῆμα: «Κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ στόλου εἰς τὸν λιμένα, ἡ «Ὀλγα» θὰ ἡγηθῇ τῶν Ἰταλῶν!»... Ἔτσι, ἐπληρώθηκε διπλὰ ἡ προσβολή, ποὺ εἶχε γίνεῖ στὴν Ἑλληνικὴν σημαία, ὅταν, πρὸ τριῶν ἀκόμη χρόνων, ἐτορπιλλίζετο ἡ «Ἑλλη» ἐμπρὸς στὴν Τήνο...

ΑΥΤΗ εἶναι ἡ ἱστορία τῆς σημαίας μας. Οἱ ἄνθρωποι μιᾶς ξένης προπαγάνδας τὴν ἔλεγον ὑβριστικῶς «κουρέλι» — γιὰτὶ εἶναι, βέβαια, ἀσυμβίβαστη μ' ἐκεῖνο τὸ πανί, τὸ κατακόκκινον, τὸ σύμβολο τοῦ αἵματος καὶ τῆς φωτιᾶς, ποὺ μεταβάλλει τοὺς ἀνθρώπους σὲ θηρία. Ἀλλὰ κι'

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΠΑΤΡΩΝ

Ἡ Σημαία μας

ἔδω ἔβγῃκαν γελασμένοι: Ἡ Γαλανόλευκη ἐνίκησε, στο τέλος· καὶ ἀρκετοὶ ἀπὸ ἐκείνους ποὺ τὴν ἔβριζαν τὴν ἐνοστάλησαν βαθειά, ἐκ τῶν ὑστέρων... Γι' αὐτὸ καὶ σύ, ὅταν περνᾷ μπροστὰ σου κι' αἰσθάνεσαι τὸ ρίγος τῶν πτυχῶν τῆς νὰ μεταδίδεται στὰ φυλλοκάρδια σου, δὲν πρέπει νὰ ξεχνᾷς τὴν ἱστορία τῆς. Θυμήσου, ὅτι εἶναι ἡ σημαία, ποὺ ἐκυμάτισε καὶ στὴν Ἀδριανούπολι' πού, μέσα σὲ σαράντα χρόνια, ἔφθασεν ὡς τὴν Οὐκρανία, ἕως τὰ βᾶθη τῆς Μικρῆς Ἀσίας, ἕως τὴν Τύνιδα, τὴν Νορμανδία καὶ τὸ Ρίμινι. Καὶ τότε, ἐφ' ὅσον εἶσαι Ἕλληγ καὶ κολακεύεσαι γιὰ τοὺς προγόνους σου, θὰ αἰσθανθῆς, ὅτι τὸ πέρασμά τῆς εἶναι μιὰ ἔνεσις φιλοπατρίας — μιὰ ἡχὴ μεγάλης ἱστορίας. Ὅπως θὰ ἔλεγε κι' ὁ Διονύσιος Σολωμός: «Κύτταξε, μὲ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς σου, τὴν γαλανόλευκὴ σημαία μας καὶ θὰ αἰσθανθῆς νὰ λαχταρίζῃ μέσα σου κάθε εἶδος μεγαλείου!...».

*Από όσους συνεργάστησαν διά τήν έκδοσιν τής 'Ιστορίας τής Σημείας, δέν έδέχθη κανείς νά πληρωθῆ. Τό τυπογραφείον Μ. Σιφναίου καί Φ. Καζούρη διά τήν στοιχειοθέτησιν, ή 'Εταιρεία «Καρπαθάκης» διά τήν στερεοτυπίαν, ή 'Ελλην. Έκδοτική 'Εταιρεία διά τήν έκτύπωσιν, ο ζωγράφος κ. Μ. Παπαγεωργίου - Δόρις διά τήν φιλοτέχνησιν τοῦ έξωφύλλου καί ή 'Εταιρεία «Φοῖνιξ» διά τήν χρωμολιθογράφησιν, παρέσχον τās υπηρεσίας των δωρεάν. Επίσης καί ή 'Αθηναϊκή Χαρτοποιία προσέφερε δωρεάν τό χαρτί διά τό κείμενον καί τό έξώφυλλον 20.000 αντίτυπων. Μέ αυτόν τόν τρόπον, ολόκληρος ή έκ τής πωλήσεως τοῦ τεύχους εἰσπραξις θά διατεθῆ ὑπό τοῦ 'Εράνου τοῦ Βασιλέως, πρὸς ἀγοράν τῶν σημαίων, μέ τās δποίας θά ἐφοδιασθῶν τὰ ἀνοικοδομούμενα ἤδη σχολεῖα τής Βορείου 'Ελλάδος.

